

Uchwała Nr ...../2024

Rady Gminy Tyczyn

z dnia .....

w sprawie zamiaru utworzenia ośrodka wsparcia dziennego pobytu dla osób starszych „Aktywny Dom Seniora” w Tyczynie

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6, art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h i pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 3, art. 51, art. 111, art. 111a ust.1 pkt 1 i ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) Rada Gminy Tyczyn uchwala, co następuje:

§ 1 Podejmuje się zamiar utworzenia z dniem 01 czerwca 2025 roku gminnej jednostki budżetowej ośrodka wsparcia dziennego pobytu dla osób starszych „Aktywny Dom Seniora” w Tyczynie.

§ 2 Postuluje się określenie mienia stanowiącego majątek Gminy Tyczyn, które będzie przekazane do dyspozycji gminnej jednostki budżetowej „Aktywny Dom Seniora” w Tyczynie.

§ 3 Wskazuje kierunek działania Burmistrza Gminy Tyczyn i ustala mu cel który powinien poprzez swoją działalność osiągnąć – ośrodek dziennego pobytu dla osób starszych w Tyczynie „Aktywny Dom Seniora” (postulowany stan rzeczy, pewne wyobrażenie kształtu przyszłości). Określa jego priorytety: wskazanie środków finansowych i rzeczowych koniecznych do wykonania uchwały, określenie sposobu czy terminu jej realizacji, podjęcia konkretnych rozwiązań prawnych, ustalenie harmonogramu jej realizacji, wyznaczenie osób odpowiedzialnych za wykonanie uchwały lub poszczególnych jej elementów. Upoważnia Burmistrza Gminy Tyczyn do dokonania czynności niezbędnych w procesie utworzenia dziennego pobytu dla osób starszych „Aktywny Dom Seniora”, z tym zastrzeżeniem, że wszelkie możliwe, koniecznych i prawnie dopuszczalne działania w tym zakresie są pozostawione do jego wyłącznej decyzji oraz samodzielnego ustalenia sposobu załatwienia tej sprawy.

§ 4 Przedstawia się propozycję draftu statutu dziennego pobytu dla osób starszych „Aktywny Dom Seniora” w Tyczynie w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 5 Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Tyczyn.

§ 6 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Ad. § 1

Wzrastająca w szybkim tempie liczba seniorów jest poważnym wyzwaniem dla organów państwa tworzących i realizujących polityki społeczne w tym obszarze. Systemy wsparcia osób starszych nie powinny być budowane wyłącznie na podstawie diagnoz ogólnopolskich, lecz również – a może przede wszystkim – na podstawie rozpoznania lokalnej sytuacji w jednostkach samorządu terytorialnego. Na poziomie gminy działania w tym obszarze powinny w sposób kompleksowy wyznaczać gminne strategie rozwiązywania problemów społecznych. Dokumenty te nie mogą jednak mieć charakteru deklaratywnego. Powinny precyzyjnie określać nie tylko zakres podejmowanych działań i ich horyzont czasowy, ale również – w sposób sparametryzowany – metody oceny realizacji tych działań, w powiązaniu ze środkami przewidzianymi na ich sfinansowanie. Jedną z form wsparcia oferowaną osobom starszym przez gminy w systemie pomocy społecznej jest umożliwienie im pobytu w dziennych domach pomocy. Dzięki temu seniorzy, przy udziale wykwalifikowanego personelu, mimo utraty pełnej samodzielności, mogą w dalszym ciągu funkcjonować w dotychczasowym środowisku. Osoby, którym gmina ani rodzina nie są w stanie zapewnić właściwej opieki w miejscu zamieszkania, kierowane są do domów pomocy społecznej, co jednak wiąże się z potrzebą przystosowania się do nowego środowiska i może być dla osoby starszej trudne, a dla gminy stanowi znaczące obciążenie finansowe. Pomoc adresowana do osoby starszej jest skuteczna, jeżeli jej forma jest właściwie dobrana do potrzeb – sytuacji zdrowotnej, rodzinnej, dochodowej i mieszkaniowej. Wspieranie seniora w środowisku zamieszkania to działanie sprzyjające utrzymaniu odpowiedniej jakości jego życia i opóźniające potrzebę korzystania z pomocy instytucjonalnej – pobytu w placówce całodobowej opieki, jaką jest DPS. Możliwość korzystania z usług Aktywnego Domu pomocy poszerza katalog tych działań. Utworzenie i prowadzenie placówki tego rodzaju jest jednym z nielicznych zadań gminy w zakresie pomocy społecznej, które nie ma charakteru obowiązkowego.

Gmina Tyczyn ma 11 397 mieszkańców, z czego 50,7% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni. W latach 2002-2022 liczba mieszkańców zmalała o 25,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 38,9 lat i jest mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Mieszkańcy gminy Tyczyn zawarli w 2022 roku 44 małżeństw, co odpowiada 3,9 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa podkarpackiego oraz nieznacznie mniej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,1 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 28,9% mieszkańców gminy Tyczyn jest stanu wolnego, 59,7% żyje w małżeństwie,

3,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 7,5% to wdowy/wdowcy. Gmina Tyczyn ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -13. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu - 1,15 na 1000 mieszkańców gminy Tyczyn. W 2022 roku urodziło się 85 dzieci, w tym 47,1% dziewczynek i 52,9% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 344 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,96 i jest znacznie większy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2021 roku 31,5% zgonów w gminie Tyczyn spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 16,5% zgonów w gminie Tyczyn były nowotwory, a 7,0% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Tyczyn przypada 8.66 zgonów. Jest to znacznie mniej od wartości średniej dla województwa podkarpackiego oraz znacznie mniej od wartości średniej dla kraju. W 2022 roku zarejestrowano 249 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 107 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Tyczyn 142. W tym samym roku 8 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 4 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 4. 60,0% mieszkańców gminy Tyczyn jest w wieku produkcyjnym, 22,2% w wieku przedprodukcyjnym, a 17,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Obecnie co szósty mieszkaniec Gminy Tyczyn jest w wieku poprodukcyjnym, wspieranie seniorów w środowisku zamieszkania to działanie sprzyjające utrzymaniu odpowiedniej jakości jego życia i opóźniające potrzebę korzystania z pomocy instytucjonalnej – pobytu w placówce całodobowej opieki, jaką jest DPS.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) do podstawowych zadań pomocy społecznej należy rozwijanie nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb, w tym m.in. prowadzenie przez gminę i zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. Ośrodki wsparcia są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej dziennego pobytu, które mogą przy tym być łączone z gminnym ośrodkiem pomocy społecznej i wówczas działają one w strukturach gminnego ośrodka pomocy społecznej. Powołanie „Aktywnego Domu Seniora” może mieć na celu w szczególności zapewnienie wsparcia osobom w wieku 60 plus zamieszkałym na terenie Tyczyna, nieaktywnym zawodowo, niepełnosprawnym, zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym. poprzez umożliwienie im korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, obejmującej także usługi w zakresie aktywności ruchowej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej i opiekuńczej, w zależności od potrzeb stwierdzonych w środowisku lokalnym. „Aktywny Dom Seniora” mógłby działać w strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie, a jego utworzenie mogło być

współfinansowane ze środków pozyskanych przez Gminę Tyczyn w ramach programu wieloletniego „Senior+” na lata 2021–2025.

Ad. § 2

Postuluje się określenie mienia stanowiącego majątek Gminy Tyczyn, które będzie przekazane do dyspozycji gminnej jednostki budżetowej „Aktywny Dom Seniora” w Tyczynie.

Dom dziennego pobytu jest miejscem dla osób starszych, samotnych i chorych. Aktywizuje społecznie i indywidualnie. Pomaga zorganizować i wypełnić dzień osobom, które zaprzestały aktywności zawodowej, zarówno tym, które wciąż rozpięta energia do działania, jak i tym, którzy tej energii szukają. Dom dziennego pobytu oprócz towarzystwa innych osób, zapewnia zajęcia w różnych dziedzinach, a także podstawową opiekę medyczną. W domu dziennego pobytu zazwyczaj można spędzić około 8 godzin na dobę. Zakres działalności domów dziennego pobytu jest bardzo szeroki, pomaga zorganizować czas w ciągu dnia, zaspokoić potrzeby towarzyskie i kulturalne, dbać o kondycję fizyczną i psychiczną, zapewnia podstawową opiekę zdrowotną.

Do zadań Aktywnego Domu należy:

- aktywizacja i integracja osób starszych,
- tworzenie nowych więzi społecznych poprzez organizowanie wzajemnej pomocy,
- budowanie więzi międzypokoleniowej poprzez zapobieganie rosnącej przepaści między seniorami a aktywnym młodym pokoleniem,
- kształtowanie umiejętności w zakresie radzenia sobie z problemami życia codziennego,
- kształtowanie umiejętności organizowania i zagospodarowania czasu wolnego z uwzględnieniem indywidualnych zainteresowań, możliwości oraz umiejętności uczestnika,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu,
- twórcze przeżywanie okresu starości,
- pogłębianie życia duchowego,
- dbałość o kondycję fizyczną i intelektualną poprzez rehabilitację ruchową i terapię zajęciową.

Powyższe działania dzienny dom pobytu realizuje poprzez:

- usługi opiekuńcze,
- terapię zajęciową grupową i indywidualną dla podtrzymania kondycji psychofizycznej,
- usługi rehabilitacyjne,

- zapewnienie w ciągu dnia jednego ciepłego posiłku oraz śniadania,
- poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik), • zaspokajanie potrzeb towarzyskich, rekreacyjno-kulturalnych,
- możliwość udziału w zajęciach terapeutycznych, plastycznych, muzycznych,
- specjalistyczne wsparcie i dedykowane zajęcia dla opiekunów faktycznych uczestników DDP.

Wymogi sanitarno-lokalowe Aktywnego Domu pobytu W zakresie warunków bytowych, dom dziennego pobytu musi spełniać następujące warunki:

- budynek i jego otoczenie nie może mieć barier architektonicznych;
- budynek wielokondygnacyjny musi mieć zainstalowaną windę;
- być wyposażony w system przyzywowo-alarmowy i system alarmu przeciwpożarowego.

Pomieszczenia powinny być przystosowane oraz spełniać następujące funkcje:

- pokoju dziennego pobytu;
- wypoczynkowego i pracowni terapii indywidualnej;
- pracowni terapii grupowej;
- łazienki przystosowanej dla osób niepełnosprawnych;
- jadalni;
- sali arteterapii, socjoterapii, muzykoterapii

Postulujemy w tym zakresie podjęcie odpowiednich działań prawnych i faktycznych.

Ad. § 3

Kiedy opiekujemy się osobą starszą zaczynamy zastanawiać się, w jaki sposób zorganizować opiekę tak, aby była ona jak najlepsza. Opiekunowie nierzadko stają przed trudnym zadaniem pogodzenia pracy zawodowej z nieustanną opieką nad osobą bliską. Zazwyczaj pierwszym pomysłem w takiej sytuacji jest podział obowiązku opieki między innymi członkami rodziny. Jednak co zrobić, gdy takie rozwiązanie nie jest możliwe lub jest szczególnie obciążające dla opiekunów? Jedną z możliwych form pomocy zarówno opiekunom, jak i ich podopiecznym jest pobyt dzienny. Forma wsparcia dziennego jest skierowana do osób starszych, które z różnych powodów nie mogą lub nie chcą przebywać same w domu, a w szczególności do osób cierpiących na chorobę Alzheimera lub inne zespoły otępienne. Ideą wsparcia dziennego jest zapewnienie osobom starszym opieki od godzin porannych do popołudniowych, od poniedziałku do piątku. Pobyt dzienny prowadzony jest nie tylko przez wykwalifikowanych i doświadczonych terapeutów, ale także przez współpracujących z

nimi lekarzy, psychologów i innych specjalistów. Zapewnienie całodziennej opieki jest dużym obciążeniem dla opiekunów, którzy mogą zyskać choć trochę cennego czasu dla siebie. Dzięki takiemu rozwiązaniu opiekunowie mają także możliwość połączenia własnej pracy zawodowej z opieką nad chorym członkiem rodziny. Ponadto nie muszą martwić się o to, co ich bliscy robią pod ich nieobecność w domu. Wsparcie dzienne daje opiekunom także stały kontakt z terapeutami, od których mogą zasięgnąć fachowej porady dotyczącej organizacji opieki nad osobą chorą. Często przy ośrodkach pobytu dziennego, odbywają się także prowadzone przez psychologa grupy wsparcia dla opiekunów. Grupa wsparcia daje szansę wymiany doświadczeń i wiedzy osób, które zmagają się z trudem opieki nad swymi bliskimi. W gronie innych opiekunów omawiane są problemy dnia codziennego dotyczące sprawowania opieki nad chorym i sposoby radzenia sobie z nimi. Pobyt dzienny jest zorganizowany w taki sposób, aby osoby starsze spędzały dzień aktywnie i ciekawie, w gronie innych osób w swoim wieku.

Głównym celem zajęć jest aktywizacja podopiecznych, podtrzymywanie zachowanych umiejętności oraz wspieranie jak największej samodzielności w codziennym życiu. Odbywa się to poprzez wykorzystywanie różnorodnych metod terapeutycznych. Najważniejsze jednak jest, aby wszystkie formy zajęć były dopasowane do indywidualnych potrzeb, możliwości i zainteresowań podopiecznych. Terapia zajęciowa polega na wykonywaniu rozmaitych czynności, które tak dawniej, jak i teraz sprawiają osobom starszym przyjemność. Do czynności tych mogą należeć haftowanie, szydełkowanie, robienie na drutach, majsterkowanie, pielęgnacja roślin, praca w ogródku czy prace domowe. W literaturze podkreślane jest duże znaczenie tej terapii, ponieważ zaspokaja ona psychospołeczne potrzeby osób chorych, podtrzymuje zachowane umiejętności, a także przeciwdziała występowaniu zaburzeń zachowania i daje poczucie „bycia potrzebnym”. Zazwyczaj podczas całego dnia pobytu wyznaczony jest także czas na ćwiczenia ruchowe oraz relaksację. Ćwiczenia ogólnousprawniające mają na celu utrzymanie dobrej sprawności fizycznej. Ponadto mają one pozytywny wpływ na wszystkie układy organizmu człowieka. Szczególnie atrakcyjne są zajęcia ruchowe prowadzone na świeżym powietrzu, połączone z ćwiczeniami oddechowymi i elementami gimnastyki mózgu czyli ćwiczeń fizycznych mających dobroczynny wpływ na pracę mózgu. Natomiast trening relaksacyjny stosowany jest w celu rozładowania napięcia mięśniowego i emocjonalnego – pozwala się odprężyć, wyciszyć i obniżyć poziom stresu. Można zatem zauważyć, że pobyt dzienny przynosi określone korzyści zarówno opiekunom, jak i ich podopiecznym. Jest to forma wielostronnej opieki i terapii dla osób chorych oraz sposób wsparcia i pomocy opiekunom.

Organizacja

Aktywny Dom Pobytu czynny będzie 5 dni w tygodniu w godzinach 8.00 – 16.00 .

Zajęcia prowadzone będą przez opiekunów i terapeutów w odpowiednio przydzielonych pracowniach i warsztatach. Zajęcia i treningi będą odbywać się według opracowanego rocznego i tygodniowego planu pracy wynikającego z Indywidualnych Programów Działań.

Harmonogram dnia w dziennym domu pobytu:

08:00-08:30 przyjazd uczestników do DDP - we własnym zakresie, bądź dowóz przez wyspecjalizowaną firmę

08:30-09:00 śniadanie

08:30-10:30 zajęcia integracyjne, socjoterapia, trening umiejętności społecznych, treningi zaradności życiowej, profilaktyka uzależnień, promocja zdrowia – zajęcia warsztatowe

10:30-11:00 II śniadanie

11:00-13:30 zajęcia specjalistyczne (grupowe)

13:30-14:00 obiad

14:00-16:00 terapie indywidualne

Pracownicy Aktywnego Domu pobytu (poniższe wymagania są przykładowe, a nie obligatoryjne)

Kierownik

Kwalifikacje: studia wyższe.

Doświadczenie: min. 2 lata doświadczenia w pracy w obszarze usług opiekuńczo-społecznych oraz min. 1 rok w zarządzaniu.

Kompetencje: wysokie kompetencje interpersonalne, empatia, komunikatywność, otwartość, umiejętność budowania relacji, ukończone szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

Zakres obowiązków:

- opracowanie indywidualnych planów wsparcia dla uczestników projektu,
- aktualizacja opracowanych indywidualnie dla każdego uczestnika programów pobytu,
- dokonywanie przyjęcia i wypisu uczestników, wprowadzenie w zasady funkcjonowania, przydzielenie wsparcia

- nadzorowanie, kontrolowanie merytoryczne pracy osób zatrudnionych do wykonania zadania,
- bieżący kontakt/współpraca ze specjalistami (w tym z lekarzami), instytucjami, z których wsparcia/leczenia korzysta podopieczny,
- dobór wyposażenia, materiałów zgodnie z zapotrzebowaniem uczestników,
- kierowanie uczestników do wsparcia specjalistycznego,
- weryfikowanie programów i metod prowadzonych zajęć,
- nadzorowanie przygotowania oraz realizacji szczegółowych programów dziennych,
- nadzór merytoryczny nad przebiegiem animacji i opieki asystenckiej,
- ustalanie programów eventów zgodnie z potrzebami uczestników,
- sprawowanie codziennej opieki,
- kierowanie interdyscyplinarnym zespołem specjalistów dostarczających kompleksowych i profesjonalnych usług opiekuńczych.

Fizjoterapeuta-rehabilitant

Zakres wsparcia:

- zajęcia rehabilitacyjne i fizjoterapeutyczne zaplanowane indywidualnie dla danego uczestnika.
- gimnastyka: podtrzymanie ogólnej sprawności fizycznej, a także umożliwienie wykonywania czynności wokół siebie czy samoobsługi. Pozytywny wpływ na funkcjonowanie całego organizmu człowieka, w tym układu krążenia i układu oddechowego, wzmacniają mięśnie i stawy.
- zajęcia relaksacyjne: odprężenie, rozładowanie stanu napięcia psychofizycznego i mięśniowego, rozluźnienie bądź wyciszenie, świadome obniżenie aktywności myślowej.

Wymagania stawiane fizjoterapeucie:

- wykształcenie min. średnie (technik fizjoterapii),
- min. 3 lata doświadczenia zawodowego, w tym min. 2 jako fizjoterapeuta,

- doświadczenie w pracy z którąś z grup: osoby starsze (60+), osoby niepełnosprawne.

Pedagog specjalny/oligofrenopedagog/terapeuta

Wymagane kwalifikacje:

- wykształcenie wyższe, min. 6 m-cy doświadczenia w pracy z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie,
- wysokie kompetencje interpersonalne i organizacyjne, komunikatywność, otwartość, umiejętność budowania relacji (w przypadku placówki opieki łączonej dla nauczycieli w przedszkolu wymogi określają przepisy i wytyczne Ministra Edukacji Narodowej).

Opiekun / asystent osobisty osoby niepełnosprawnej

Główne zadania:

- motywowanie do samodzielnego funkcjonowania,
- diagnozowanie potrzeb życiowych i pomoc w rozwiązywaniu problemów życiowych,
- wsparcie w funkcjonowaniu w otoczeniu, instytucjach publicznych,
- pomoc w wykonywaniu podstawowych czynności niezbędnych do prawidłowego i aktywnego funkcjonowania społecznego np. w komunikacji z otoczeniem, korzystaniu z warsztatów i zajęć, poruszaniu się, wykonywaniu czynności dnia codziennego.

Warunkiem zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej jest ukończone kształcenie w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 184, z późn. zm.); Osoba ta posiadać będzie min. następujące kompetencje:

1. wykształcenie minimum średnie,
2. minimum 60 godzinne szkolenie z zakresu realizacji usług opiekuńczych/asystenckich na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
3. minimum 2 miesięczne doświadczenie w pracy z osobami z niepełnosprawnościami.

Trenerzy prowadzący warsztaty indywidualne

a) doświadczenie zawodowe min. 1 rok w zakresie realizacji zajęć tematycznych o tematyce zbliżonej do tematyki zajęć w DDP dla grupy zbliżonej jak grupa odbiorców zajęć w DDP,

b) umiejętności, predyspozycje interpersonalne, umiejętność empatii.

Dodatkowe zajęcia realizowane dla uczestników DDP

- wsparcie w zakresie konsultacji lekarskich;
- organizacja spotkań okolicznościowych, festyny na szczeblu lokalnym;
- współpraca z rodziną w zakresie kształtowania odpowiednich postaw wobec uczestnika;
- współpraca z innymi osobami lub podmiotami działającymi w obszarze udzielania pomocy, w zakresie niezbędnym, gwarantującym jak największą efektywność wspólnie podejmowanych oraz realizowanych działań na rzecz uczestników;
- utrzymanie kontaktu z byłymi uczestnikami;
- społeczność terapeutyczna;

Promocja Aktywnego Domu pobytu Cele promocji obejmują:

- pozyskiwanie wystarczającej ilości uczestników – dotarcie do grupie najbardziej potrzebującej wsparcia.
- nawiązanie współpracy ze sponsorami i partnerami.

Działania promocyjne obejmują:

- prezentacja placówki w środowisku lokalnym: ulotki, plakaty, baner;
- strona internetowa;
- imprezy, festyny rodzinne, parafialne;
- mailing;
- prezentacja w lokalnych mediach;
- dbałość o dobrą opinię placówki w środowisku lokalnym;
- prowadzenie kroniki Aktywnego Domu Pobytu oraz strony internetowej;
- organizacja uroczystości;

- dbałość o estetykę otoczenia wewnątrz i na zewnątrz budynku.

Partnerzy do współpracy:

- Policja/Straż Miejska,
- Miejska Biblioteka Publiczna,
- Filharmonia,
- Teatr,
- Kino,
- Miejskie Ośrodki Kultury,
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Media lokalne,
- Sponsorzy

Zajęcia dla uczestników DDP są prowadzone w formie grupowej oraz indywidualnej.

- Ludoterapia – gry i zabawy stolikowe;
- Kinezyterapia – terapia ruchem;
- Muzykoterapia czynna – np. śpiew, muzykowanie;
- Muzykoterapia bierna – słuchanie muzyki;
- Arteterapia – terapia poprzez sztukę, tworzenie sztuki (obrazki zdobione decoupage, ikebana, papieroplastyka, oddziaływanie pięknem sztuki, itp.);
- Teatrotarapia – oglądanie przedstawień teatralnych, uczestnictwo aktywne;
- Biblioterapia – czytanie książek, poezji, wieczorki z poezją, recytacja;
- Choreoterapia – improwizacje taneczne, pląsy taneczne, nauka tańca;
- Filmoterapia – oglądanie przygotowanego filmu lub jego fragmentu, wspólna dyskusja na podany temat, refleksja, wymiana zdań;
- Treningi zaradności życiowej,
- Trening higieniczny – nauka dbania o higienę osobistą (mycie, czesanie, czyste ubranie, itp.) oraz otoczenia (czyste stanowisko pracy, sprzątanie mieszkania, itp.);

- Trening budżetowy – nauka gospodarowania budżetem, proste zakupy, opłaty, itp.;
- Trening kulinarny – nauka przygotowania prostych, zdrowych posiłków, nauka zdrowego, racjonalnego odżywiania się, poznawanie nowych przepisów, itp.;
- Socjoterapia – nauka radzenia sobie z emocjami, asertywne zachowania, zachowania właściwe w różnych sytuacjach społecznych, trening umiejętności społecznych;
- Ergoterapia – terapia poprzez pracę, np., w ogrodzie (hortykuloterapia), w pracowni stolarskiej, krawiectwo, itp.

Metody zajęć wspierająco-aktywizujących

Zajęcia wspierająco-aktywizujące prowadzone są różnorodnymi metodami i formami. Są zawsze dostosowane do potrzeb i możliwości uczestników domu.

W każdej pracowni, poza terapią zajęciową, przeprowadzane są także treningi umiejętności społecznych:

- 1) treningi funkcjonowania w codziennym życiu, w tym:
  - trening umiejętności interpersonalnych – trening rozwiązywania trudnych sytuacji międzyludzkich: metody radzenia sobie z takimi sytuacjami, pojawiającymi się w codziennym życiu; dokładne przyjrzenie się sytuacji, opisanie problemu, szukanie rozwiązań, ocena rozwiązań, wprowadzenie rozwiązań w życie;
  - trening kulinarny: nauka przygotowywania posiłków oraz praktyczna nauka obsługi sprzętów AGD, sposoby prawidłowego odżywiania się, szkolenie z zakresu żywienia i obsługi AGD, wykonywanie dań na gorąco i zimno, przechowywanie żywności;
  - trening lekowy: pogłębienie wiadomości na temat leków, kształtowanie nawyku regularnego przyjmowania leków, podstawowe informacje o lekach, omówienie nazw leków, podział leków, objawy uboczne przyjmowanych leków, omówienie umiejętności radzenia sobie z objawami choroby;
- 2)) trening umiejętności interpersonalnych, w tym:
  - trening umiejętności prowadzenia rozmowy: umiejętność nawiązywania i podtrzymywania kontaktów społecznych (rozpoczęcie rozmowy, podtrzymanie rozmowy, kończenie rozmowy);
  - trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów, w tym: treningi kształtowania pozytywnych relacji z rodziną, sąsiadami i innymi osobami w czasie zakupów, w środkach komunikacji publicznej, w urzędach, w instytucjach kultury;

- trening porządkowy: wzrost zaradności, samodzielności i niezależności życiowej od otoczenia, zapoznanie ze środkami służącymi do zachowania czystości, umiejętne wykorzystanie ich w codziennym życiu, doskonalenie, nauka i usprawnianie umiejętności wykonywania czynności porządkowych, takich jak: odkurzanie, zamiatanie, wycieranie kurzy, sprzątanie armatur, mycie i konserwacja podłóg, wynoszenie śmieci;
- trening umiejętności spędzania czasu wolnego, w tym: treningi rozwijania zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi, Internetem, udział w spotkaniach towarzyskich i kulturalnych, trening umysłowy: rozwiązywanie rebusów, krzyżówek, wykreślanek; proponowane formy aktywnego wypoczynku (spacery, gry i zabawy ruchowe, gry zespołowe, kąpiele na basenie, aerobik, ćwiczenia przy muzyce);
- trening praktyczny: w ramach treningu uczestnicy nabywają, rozwijają i wzmacniają samodzielność w zakresie doskonalenia podstawowych czynności dnia codziennego (pranie, prasowanie, korzystanie z urządzeń elektrycznych oraz innych czynności niezbędnych w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego);
- trening gospodarowania własnymi środkami finansowymi, budżetowy: nabywanie umiejętności z zakresu racjonalnego gospodarowania pieniędzmi, nabywanie praktycznych umiejętności planowania wydatków i zakupów oraz poznanie podstawowych cen produktów;
- trening nauki higieny i dbałości o wygląd zewnętrzny: nabycie umiejętności kształtowania nawyków higienicznych, rozwój i dbanie o strefę estetyki własnego wyglądu zewnętrznego.

Zajęcia wspierająco-aktywizujące

Do zajęć wspierająco-aktywizujących, zaliczyć można:

- zajęcia kulturalno-oświatowe (biblioterapia, muzykoterapia, teatroterapia): zajęcia kształtują i doskonalą umiejętności aktywnej formy wypoczynku oraz wskazują pozytywne wzorce spędzania czasu wolnego, jak również rozwijają różne zainteresowania oraz zwiększają ogólną aktywność życiową uczestników;
- zajęcia kulinarne: uczestnicy podczas zajęć kształtują umiejętności kulinarne, które później wykorzystują w życiu codziennym; wykonują podstawowe czynności kuchenne, poznają tajniki gotowania prostych i tanich potraw, obsługują sprzęt gospodarstwa domowego;
- zajęcia plastyczne: celem zajęć jest wykorzystanie zdolności manualnych oraz rozwijanie zdolności technicznych uczestników DDP; podczas zajęć dba się o wystrój domu, tworzy wiele ciekawych prac, wykorzystując do tego szereg metod i technik plastycznych, tworzy się gazetki informacyjne,

wykonuje się ozdoby wielkanocne i bożonarodzeniowe, tworzy kartki okolicznościowe itp.;

- zajęcia relaksacyjne: rezultatem zajęć jest uzyskanie stanu odprężenia, spokoju, zadowolenia oraz stabilizacja reakcji emocjonalnych uczestników DDP, a także poznanie siebie samego poprzez wyciszenie, rozluźnienie i ukształtowanie umiejętności odreagowania negatywnych emocji oraz rozładowania napięć;

- zajęcia rewalidacyjne: wynikiem zajęć jest usprawnianie motoryki dużej i małej, koordynacji wzrokowo-ruchowej, spostrzegawczości poprzez zajęcia grafomotoryczne; zajęcia są adresowane do osób posiadających typ B, czyli niepełnosprawność intelektualną; zajęcia odbywają się w formie indywidualnej lub grupowej (nielicznej);

- zajęcia ruchowe: zajęcia mają na celu utrzymanie lub poprawę ogólnej kondycji fizycznej i sprawności motorycznej, podnoszenie ogólnej wydolności organizmu oraz wdrażanie do aktywności ruchowej w życiu codziennym;

- zajęcia krawieckie: na zajęciach poznaje się nowe techniki krawieckie, uczy się obsługi maszyny do szycia, szycia ręcznego, kroju, podszywania i skracania odzieży, szycia poduszek, maskotek, serwetek, fartuszków, a także strojów do występów artystycznych, w których udział biorą sami uczestnicy DDP;

- zajęcia z choreoterapii: w ramach zajęć uczestnicy uczą się podstawowych kroków tanecznych do tańców ludowych oraz ćwiczą różnego rodzaju miniukłady taneczne, przygotowywane w ciągu roku i prezentowane na różnego rodzaju imprezach okolicznościowych;

- zajęcia komputerowe: w trakcie zajęć uczestnicy uczą się obsługi sprzętu komputerowego, podstawowych programów i korzystania z Internetu w minimalnym zakresie zgodnie z możliwościami i poziomem zainteresowania uczestników.

Podopiecznym domu zapewnia się pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych, w tym: treningi lekowe, wizyty w poradni zdrowia psychicznego, rejestracja na wizyty lekarskie przez pracownika socjalnego, dowóz na wizytę lekarską, opieka w trakcie dowozu, obecność w trakcie wizyty lekarskiej, jeśli uczestnik wyrazi zgodę bądź jest taka konieczność, systematyczna kontrola stanu zdrowia psychicznego, interwencja w razie pogorszenia stanu zdrowia, wymiana informacji z lekarzem na temat sytuacji zdrowotnej podopiecznego czy pomoc w wykupieniu leków, wsparcie w hospitalizacji (odwiedziny).

To burmistrz ma ustawowo przypisaną kompetencję do określania sposobu wykonywania uchwał rady gminy, przez co należy rozumieć wskazanie środków

finansowych i rzeczowych koniecznych do wykonania uchwały, ustalenie harmonogramu jej realizacji, wyznaczenie osób odpowiedzialnych za wykonanie uchwały lub poszczególnych jej elementów itp. Organ stanowiący nie może nakazywać organowi wykonawczemu stosowania konkretnych rozwiązań prawnych ani też narzucać sposobu załatwienia konkretnej sprawy. Tego rodzaju uchwały nie mogą zatem nakazywać organowi wykonawczemu podejmowania określonych, konkretnych działań.

Ad. § 4

Wskazuję się na możliwość uzyskania dofinansowania w ramach programu Senior + na lata 2021-2025.

Program „Senior+” na lata 2021–2025, zwany dalej „Programem”, realizuje założenia *Polityki społecznej wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo–Uczestnictwo–Solidarność*, która została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2018 r. (Uchwała nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 r. w sprawie przyjęcia dokumentu *Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. BEZPIECZEŃSTWO–UCZESTNICTWO–SOLIDARNOŚĆ*, M.P. z 2018 r. poz. 1169). Długofalowym celem polityki społecznej wobec osób starszych jest stworzenie warunków do aktywnego starzenia się, tak aby zapewnić im pełny udział w życiu społecznym. Osoby starsze powinny czuć się bezpieczne, móc uczestniczyć w swojej społeczności i odczuwać solidarność z innymi osobami. Jednym z priorytetowych celów programu jest rozwój różnorodnych środowiskowych form opieki dziennej dla osób starszych, w tym sieci placówek dziennego pobytu. Program jest kontynuacją programu wieloletniego „Senior+” na lata 2015–2020. Zakłada wspieranie finansowe jednostek samorządu terytorialnego, zwanych dalej „jednostkami samorządu”, w zakresie realizacji zadań własnych, polegających na prowadzeniu i zapewnieniu miejsc w ośrodkach wsparcia, określonych w art. 17 ust. 2 pkt 3, art. 19 pkt 11 oraz art. 21 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o pomocy społecznej”. Wsparcie dla jednostek samorządu w ramach Programu jest realizowane na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Program jest programem wieloletnim w rozumieniu art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”. Jednostki samorządu po uzyskaniu dotacji w ramach Programu mogą, zgodnie z art. 25 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej, zlecić realizację zadania w ramach Programu podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057) zwanej dalej „ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”. Ponadto jednostki samorządu

terytorialnego we współpracy z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mogą także realizować zadanie na podstawie umowy o partnerstwo, o której mowa w art. 5 ust. 2 pkt 7 o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tj. umowy partnerskiej określonej w art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295, z późn. zm.) oraz porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w odpowiednich przepisach regulujących realizację programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2021–2025.

Program realizowany w latach 2021–2025 obejmuje swoim zasięgiem wszystkie województwa. Udział jednostek samorządu w Programie ma charakter dobrowolny

Art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 19 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713) wskazuje, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy tworzenie, likwidacja i reorganizacja przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz określenie wyposażania ich w majątek. Tworząc jednostkę budżetową, organ stanowiący zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 2 o finansach publicznych nadaje jej statut, określa mienie przekazywane tej jednostce w zarząd.

Dzienny Dom Senior+ powstaje w oparciu o założenia Programu Wieloletniego "Senior+" na lata 2021 –2025, którego głównym założeniem jest realizacja Polityki społecznej wobec osób starszych 1030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność, przyjętej przez Uchwałę Radę Ministrów Nr 161 z 26 października 2018r.

Jednym z priorytetowych celów Programu jest rozwój środowiskowych form opieki dziennej dla osób starszych, w tym sieci placówek dziennego pobytu. Program zakłada również wsparcie finansowe dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie: I Modułu – utworzenie i/lub wyposażenie ośrodka wsparcia oraz II Modułu – prowadzenie i zapewnienie miejsc funkcjonowania w istniejącym ośrodku wsparcia.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- stworzenia warunków do godnego starzenia się społeczeństw,
- rozwoju środowiskowych form opieki dziennej dla osób starszych,
- integracji społecznej środowiska seniorów,
- poprawy jakości życia w środowisku rodzinnym i lokalnym,
- zwiększenia zaangażowania seniorów w życie rodzinne i społeczności lokalnych.

W rozumieniu art. 51 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej, Dzielne Domy „Senior+” są ośrodkami wsparcia, tj. jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, stąd nie mogą funkcjonować w strukturze innych jednostek, natomiast umieszczenie ich w strukturze organizacyjnej OPS jest zgodne z przepisami prawa.

Przyjęcie uchwały jest niezbędne do ubiegania się o dotację na utworzenie i/lub wyposażenie Aktywnego Domu Senior+ w ramach Wieloletniego Programu „Senior+” na lata 2021-2025, jak również do ubiegania się o dotację na funkcjonowanie w roku 2024.

Proponuje się następujący draft Aktywnego Domu seniora w Tyczynie.

STATUT

Aktywnego Domu Seniora

w Tyczynie

Postanowienia ogólne

§1.

Aktywny Dom Seniora w Tyczynie, zwany dalej Aktywnym Domem jest jednostką organizacyjną Gminy Tyczyn prowadzoną w formie jednostki budżetowej.

§2.

Dzienny Dom prowadzi swoją działalność na podstawie:

1. Ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.),
2. Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.),
3. Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
4. Niniejszego statutu.

§3.

1. Siedziba Aktywnego Domu Seniora mieści się w Tyczynie.
2. Terenem działania Aktywnego Domu Seniora jest obszar administracyjny gminy Tyczyn.
3. Aktywny Dom Seniora używa pieczęci zgodnie z nazwą w pełnym brzmieniu: „Aktywny Dom Seniora w Tyczynie”.
4. Nadzór nad działalnością Aktywnego Domu Seniora sprawuje Burmistrz Gminy Tyczyn.

§ 4. Aktywny Dom Seniora jest ośrodkiem wsparcia dziennego, z którego usług mogą korzystać osoby w wieku 60 lat i więcej, nieaktywne zawodowo, będące mieszkańcami Gminy Tyczyn, którzy ze względu na trudną sytuację rodzinną, mieszkaniową i zdrowotną wyrażą chęć uczestniczenia w zajęciach oferowanych przez jednostkę.

Przedmiot, cel i zakres działania

§4.

1. Celem działania Aktywnego Domu Seniora jest zapewnienie wsparcia uczestnikom poprzez umożliwienie korzystania z oferty usług aktywizacyjnych, prozdrowotnych i socjalnych, które przyczynią się do kompensowania skutków samotności, ograniczonej samodzielności i niepełnosprawności, a także propagowania modelu godnego i zdrowego życia w wieku senioralnym.
2. Aktywny Dom Seniora realizuje zadania wynikające z Programu Wieloletniego „Senior” na lata 2021 – 2025.
3. Przy realizacji zadań Aktywny Dom Seniora współpracuje z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tyczynie, organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury, sportu, placówkami oświatowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi w organizacji wspólnych przedsięwzięć na rzecz osób starszych.
4. Aktywny Dom Seniora może organizować zadania zlecone przez Gminę Tyczyn.
5. Aktywny Dom Seniora zapewnia wsparcie seniorom nieaktywnym zawodowo w wieku powyżej 60 roku życia oraz umożliwienie seniorom korzystania z oferty usług aktywizujących, prozdrowotnych i socjalnych i realizuje zadania w szczególności w zakresie:
  - 1) Usług opiekuńczych;
  - 2) Terapii zajęciowej grupowej i indywidualnej;
  - 3) Zapewnienia gorącego posiłku;
  - 4) Zaspokojenia potrzeb towarzyskich, rekreacyjnych, kulturalnych;
  - 5) Usług rehabilitacyjnych;
  - 6) Poradnictwa specjalistycznego.

Zasady działania organizacji

§5.

1. Działalnością Aktywnego Domu Seniora kieruje Kierownik, reprezentując go na zewnątrz, którego zatrudnia i zwalnia Burmistrza Gminy Tyczyn oraz wykonuje wobec niego czynności z zakresu prawa pracy.
2. Kierownik Aktywnego Domu Seniora działa na podstawie i w granicach pełnomocnictwa udzielanego przez Burmistrza Gminy Tyczyn.
3. Kierownik ponosi wszelką odpowiedzialność za całokształt działalności Aktywnego Domu Seniora.
4. Kierownik wykonuje czynności z zakresu prawa pracy wobec pracowników Aktywnego Domu Seniora.
5. Podział czynności, uprawnień i odpowiedzialności pracowników określają indywidualne zakresy czynności ustalone przez Kierownika Aktywnego Domu Seniora.
6. Kierownik może wydawać regulaminy, instrukcje i inne zarządzenia regulujące ustrój wewnętrzny i zasady funkcjonowania Aktywnego Domu Seniora.

7. Kierownik działa zgodnie z przepisami prawa, podejmuje decyzje samodzielnie i ponosi za nie pełną odpowiedzialność.

§6.

1. Zakres działania i strukturę organizacyjną Aktywnego Domu Seniora określa regulamin organizacyjny, który na wniosek Kierownika Aktywnego Domu zatwierdza Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie.
2. Organizacja Aktywnego Domu Seniora oraz zakres i poziom świadczonych w nim usług uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa uczestników zajęć oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności.
3. Aktywny Dom Seniora funkcjonuje w sposób zapewniający właściwy zakres usług zgodny z określonymi wskazaniem w oparciu o indywidualne potrzeby jego uczestników.

§7.

1. Aktywny Dom Seniora funkcjonuje przez cały rok w dniach od poniedziałku do piątku przez 8 godzin dziennie w godzinach dostosowanych do potrzeb uczestników i ich rodzin.
2. W wyjątkowych przypadkach ilość dni i godzin funkcjonowania Aktywnego Domu Seniora można dostosować do lokalnych potrzeb.
3. Pomieszczenia Aktywnego Domu Seniora po godzinach jego użytkowania mogą być nieodpłatnie używane lub najmowane odpłatnie organizacjom/klubom z terenu Gminy Tyczyn, prowadzącym działania na rzecz seniorów.
4. Działalność Aktywnego Domu Seniora może być uzupełniana wykonywaniem pracy realizowanej w ramach wolontariatu.

§8.

1. Korzystanie ze świadczeń Aktywnego Domu Seniora jest nieodpłatne i odpłatne.
2. Zasady odpłatności za świadczone usługi Aktywnego Domu Seniora ustala Rada Gminy w Tyczynie w drodze odrębnej uchwały.
3. Pierwszeństwo do korzystania z usług Aktywnego Domu Seniora mają osoby, które:
  - 1) mają niski dochód według kryterium ustawowego ustawy o pomocy społecznej
  - 2) są samotne lub posiadają rodzinę poza miejscem zamieszkania
  - 3) posiadają ograniczoną sprawność psychofizyczną
  - 4) mają trudne warunki mieszkaniowe
  - 5) mają trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego

Zasady gospodarki finansowej

§9.

1. Aktywny Dom Seniora jest jednostką budżetową i działa na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz przepisach wykonywanych i wydawanych na podstawie tej ustawy, a także ustawy o rachunkowości.
2. Aktywny Dom Seniora prowadzi gospodarkę finansową w oparciu o roczny plan dochodów i wydatków zwany planem finansowym.
3. Prowadzenie spraw Aktywnego Domu Seniora w zakresie obsługi administracyjnej, finansowej, organizacyjnej i prawnej realizowane będzie przez Urząd Gminy w Tyczynie.

§10.

Mieniem powierzonym Dziennemu Domowi Seniora przez Gminę Tyczyn, jednostka gospodaruje, zapewniając jego ochronę i należyty wykorzystanie.

Postanowienia końcowe

§11.

1. Nadzór nad działalnością Aktywnego Domu Seniora sprawuje Burmistrz Gminy Tyczyn przy pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Tyczynie.
2. Kierownik Aktywnego Domu Seniora ponosi odpowiedzialność za przestrzeganie niniejszego Statutu.

§12.

1. Wszelkie zmiany niniejszego statutu następują w drodze uchwały Rady Miejskiej w Tyczynie w trybie przewidzianym dla jego uchwalania.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszym statutem mają zastosowanie przepisy powszechnie obowiązującego prawa.